

Bitirme tezi hazırlayan öğrencilerin yaşadıkları güçlükler

Difficulties of the students while writing graduation thesis

Hatice Ulusoy, Güngör Güler, Şükriye Alkan, Sultan Güzel, Yüksel Karataş

Sağlık Yönetimi Bölümü (Yrd. Doç. Dr. H. Ulusoy); Hemşirelik Bölümü (Yrd. Doç. Dr. G. Güler; Hemşirelik öğrencileri Ş. Alkan, S. Güzel ve Y. Karataş), Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, TR-58140 Sivas

Özet

Amaç. Kesitsel olarak planlanan bu araştırmanın amacı, öğrencilerin bitirme tezi yaparken karşılaştıkları güçlükleri saptamaktır. **Yöntem.** Araştırmanın evrenini, Cumhuriyet Üniversitesi tıp, diş hekimliği, hemşirelik ve ebelikte "bitirme tezi" hazırlayan tüm öğrenciler (n=220) oluşturmuştur. Araştırmada veriler beş alt boyuttan oluşan Likert tipinde hazırlanan bir anket formu ile toplanmıştır. Anket formunun Cronbach alpha katsayısı 0,8590'dır Çalışmada anketlere cevap verme oranı %79'dur. **Bulgular.** Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 23,7±1,82 olup, öğrencilerin %43,7'sini tıp fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Tüm öğrencilerin %77,0'si tez yapmanın gerekli olmadığını belirtirken, bu oran tıp öğrencilerinde %96,1'dir. Tez yaparken danışmanlıkla ilgili süreçte en fazla güçlük yaşayan grup, tıp ve diş hekimliği öğrencileri iken (p<0,001), ebelik öğrencilerinin grup çalışması ile ilgili alanda diğer gruplara göre daha fazla güçlük yaşadığı saptanmıştır (p<0,05). Öğrencilerin anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının bölümlerine göre dağılımında ise sırasıyla ebelik ve tıp öğrencilerinin toplam puan ortalaması diğer gruplara göre yüksektir (p<0,001). Yabancı dil düzeyini "iyi değil" olarak niteleyenler ile tez yapmayı gereksiz bulan öğrencilerin, tez yapma sürecinde daha fazla güçlük yaşadığı saptanmıştır (p<0,001). **Sonuç.** Tez yapma sürecinde öğrencilerin farklı alanlarda güçlükler yaşadıkları saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Bitirme tezi, üniversite öğrencisi, güçlükler

Abstract

Aim. The aim of this cross-sectional study was to determine the difficulties of students while writing a graduation thesis. **Materials.** The universe of the research was all the students writing a graduation thesis in Medicine, Dentistry, Nursing and Midwifery Schools (n=220). The response rate of the study was 79%. Data collection tool was a Likert type questionnaire consisting of five subgroups. The Cronbach Alpha Coefficient was 0.8590. **Results.** The mean age of the students was 23.7±1.82 and 43.7% of the students were medical students. It was determined that 77% of the students, and 96.1% of the medical students didn't think that writing a graduation thesis is necessary (p<0.001). Medical and dentistry students had experienced more difficulties in the supervisory -advisory process (p<0.001), and the midwifery students in the group working process (p<0.05). The mean point of the midwifery and medicine students were higher than the other groups. It was found that those who defined their foreign language skills and abilities as "not good" and those who thought that writing a graduation thesis is not necessary, experienced more difficulties than the other students (p<0.001). **Conclusion.** The students have different difficulties in thesis writing process.

Keywords: Graduation thesis, university student, difficulties

Geliş tarihi/Received: 22 Nisan 2009; **Kabul tarihi/Accepted:** 1 Temmuz 2009

İletişim adresi:

Dr. Hatice Ulusoy, Sağlık Yönetimi Bölümü, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, TR-58140 Sivas. Eposta: hulusoy@cumhuriyet.edu.tr

Giriş

Yükseköğretim Kurulunun 547 sayılı kanunu ile bu yönetmelik hükümlerine tabii olan ve 21.7.1997 tarih ve 23056 sayılı resmi gazetede yayımlanan Cumhuriyet Üniversitesi önlisans ve lisans eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliğinin madde 15, c bendinde belirtildiğine göre, üniversitenin lisans programlarındaki her öğrenci, bir bitirme ödevi / tezi yapmakla yükümlüdür [1]. Bu süreçte "tez" yapmayı tercih eden öğrenci(ler), tez danışmanı olarak atanan bir öğretim üyesi veya öğretim görevlisi ile bilimsel bir araştırma yürüterek dönem sonunda ilgili danışmana sunmakla yükümlüdür.

Bilimsel bir araştırma sürecinin rapor haline getirilmesini kapsayan tez, araştırmacının somut bir konu hakkında yaptığı, kuramsal alt yapısı olan sistematik ve yansız bir araştırma sonucunda elde ettiği bulguları derlediği bilimsel bir eserdir [2]. Day [3] bir araştırma raporunun IMRAD formatına uygun yazılması gerektiğini savunmaktadır. Day'e göre soru formunda tanımlandığında bir rapor şu sorulara cevap vermelidir:

Hangi problem incelendi? Cevap: Introduction=Giriş

Problem nasıl incelendi? Cevap: Methods= Yöntemler.

Neler bulundu? Cevap: Results=Sonuçlar.

Bunlar ne anlam taşır? Cevap: Discussion=Tartışma.

Gözlemlerimize göre, lisans bitirme tezi hazırlayan öğrenciler bu süreçte bir takım güçlük ve sorunlarla karşılaşmakta, tez çalışmasını istememe ya da gereksiz görme gibi olumsuzluklar yaşamaktadırlar. Yapılan literatür taraması sonucunda, lisans üstü tez hazırlamayla ilgili yaşanan güçlükleri irdeleyen az sayıda çalışmaya rastlanırken [4,5] lisans bitirme teziyle ilgili yalnızca bir araştırmaya rastlanmıştır [6]. Üniversitemizde ise konuyla ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Öğrencilerin tez hazırlarken yaşadığı sorun ve/veya güçlüklerin belirlenmesiyle, gerek üniversite ve bölüm yönetimlerinin, gerekse tez danışmanlarının öğrencilere yardımcı olması, problemlerin ve/veya güçlüklerin çözümüne katkıda bulunmaları söz konusu olabilir. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin tez hazırlarken yaşadığı sorun ve/veya güçlükleri saptamaktır.

Gereç ve yöntemler

Kesitsel bir araştırma olarak planlanan bu çalışma 2-25 Nisan 2007 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp ve Diş Hekimliği Fakülteleri ile Hemşirelik Yüksekokulu ve Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü son sınıflarında öğrenim gören ve "bitirme tezi" hazırlayan tüm öğrenciler (n=220) oluşturmuştur. Araştırmaya "bitirme ödevi" yapan öğrenciler dahil edilmemiş yalnızca "bitirme tezi" yapan öğrenciler alınmıştır. Çalışmada ayrıca bir örneklem seçimine gidilmemiş, çalışmaya katılmayı kabul eden öğrenciler çalışmanın örneklemini (n=174) oluşturmuştur. Soru formları uygulanmadan önce Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü aracılığıyla ilgili dekanlık ve müdürlüklerden yazılı, öğrencilerden ise sözel izin alınmıştır. Formlar uygulanmadan önce öğrencilere çalışmanın amacı, soru formunun doldurulma şekli, süresi gibi konularda gerekli açıklamalar yapılmış ve çalışmaya katılımın gönüllü olduğu belirtilerek soru formları öğrencilere gruplar halinde gerektiğinde ise bireysel olarak uygulanmıştır. Çalışmada anketlere cevap verme oranı %79'dur.

Araştırmada veriler iki soru formu ile toplanmıştır. Birinci formda, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile ilgili dört soru ve öğrencilerin tez yapmanın gerekliliği hakkındaki görüşlerini araştıran bir soru ve İngilizce düzeylerinin ne olduğunu araştıran bir soru olmak üzere toplam altı sorudan oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan ikinci soru formu ise öğrencilerin tez yaparken karşılaştıkları güçlükleri saptamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Bu form geliştirilirken, ilk aşamada araştırmaya alınan tüm bölümlerin öğrencilerinden toplam 30 öğrenci ile bire bir ön görüşme

yapılmış, görüşmede öğrencilerden tez yaparken karşılaştıkları sorunları veya güçlükleri tanımlamaları istenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler ışığında toplam 26 sorudan ve beş alt boyuttan oluşan Likert tipinde bir anket formu oluşturulmuştur. Bu alt gruplar sırasıyla şöyledir: Araştırma süreci ile ilgili yaşanan güçlükler (toplam 6 soru); tez sırasındaki danışmanlık sürecine ait yaşanan güçlükler (toplam 6 soru); tez için gerekli yabancı literatürün çevirisi ile ilgili yaşanan güçlükler (toplam 5 soru); bilgisayar-internet kullanımı ile ilgili yaşanan güçlükler (toplam 5 soru) ve tez sürecinde grup çalışmasıyla ilgili yaşanan güçlükler (toplam 4 soru).

Öğrencilerden ankette tanımlanan her bir ifadeye 3=katılıyorum, 2=kısmen katılıyorum 1=katılmıyorum şeklinde yanıt vermeleri istenmiştir. Anketten alınabilecek en yüksek puan 78, en az puan 26 olup, puanın artması tez sürecinde yaşanan güçlüğü derecesinin de arttığını göstermektedir. Soru formunun Cronbach alpha katsayısı 0,8590'dır. Çalışmada elde edilen veriler Kruskal Wallis, t ve ki-kare testleri ile analiz edildi [8]. İstatistiksel analizde anlamlılık düzeyi $p=0,05$ olarak alındı.

Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $23,7 \pm 1,82$ olup, Tablo 1'de görüldüğü gibi %60,9'unu 23-25 yaş grubundaki öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %70,7'sini kız öğrenciler oluştururken, %43,7'sini tıp fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin %51,1'i yabancı dil düzeyini orta olarak ifade etmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı.

	n	%
Yaş Grubu		
20-22 yaş	45	25,9
23-25 yaş	106	60,9
26 ve üstü	23	13,2
Cinsiyet		
Kız	123	70,7
Erkek	51	29,3
Medeni Durum		
Evli	4	2,3
Bekâr	170	97,7
Fakülte/ Bölüm		
Tıp fakültesi	76	43,7
Diş hekimliği fakültesi	24	13,8
Hemşirelik YO	44	25,3
SYO ebellek	30	17,2
Yabancı Dil Düzeyi		
Çok iyi	11	6,3
Orta	89	51,1
Çok az- iyi değil	74	42,6
Toplam	174	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %77,0'si tez yapmanın gerekli olmadığını ifade ederken, en yüksek oranda Tıp fakültesi öğrencileri (%96,1), en düşük oranda Hemşirelik öğrencileri (%52,3) tez yapmanın gerekli olmadığını belirtmişlerdir. Bu bulgu istatistiksel olarak da ileri düzeyde anlamlı bulunmuştur ($p=0,000$) (Tablo 2).

Tablo 3'te görüldüğü gibi danışmanlık süreci ile ilgili yaşanan güçlüklerde bölümler arasında ileri düzeyde, grup çalışması ile ilgili güçlüklerde ise anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Danışmanlık sürecinde en fazla güçlük yaşayan grup tıp ve diş hekimliği öğrencileri olarak saptanmıştır. İstatistiksel olarak farkın nereden kaynaklandığını saptamak üzere yapılan analizlerde danışmanlık boyutunda, Tıp ile Hemşirelik ve Ebellek arasında, Diş hekimliği ile Hemşirelik arasında, Hemşirelik ile Ebellek arasında istatistiksel açıdan fark bulunmuştur ($p<0,001$). Grup çalışması ile ilgili yaşanan güçlüklerde ebellek öğrencilerinin bu alanda yaşadığı güçlük en yüksek ($X=8,93$), diş

hekimliği öğrencilerinde en düşük ($X=6,20$) saptanmıştır. Bu fark istatistiksel olarak da anlamlıdır ($p<0,05$). İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla beraber, tıp öğrencilerinin ($X=13,10$) ve ebellek öğrencilerinin ($X=12,96$) araştırma sürecinde; ebellek öğrencilerinin yabancı dil ($X=12,66$) ve bilgisayar/internet kullanımı ($X=11,43$) ile ilgili alt gruplarda diğer öğrencilere göre daha fazla güçlük yaşadıkları saptanmıştır. Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının bölümlerine göre dağılımı incelendiğinde sırasıyla ebellek ve tıp öğrencilerinin toplam puan ortalamasının en yüksek, hemşirelik öğrencilerinin en düşük olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0,001$).

Tablo 2. Öğrencilerin "Size göre lisans bitirme tezi yapmak gerekli mi?" sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.

Size göre lisans bitirme tezi yapmak gerekli mi?	Evet		Hayır		Kararsız		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Tıp fakültesi	-	-	73	96,1	3	3,9	76	100,0
Diş hekimliği fak.	4	16,7	18	75,0	2	8,3	24	100,0
Hemşirelik	13	29,5	23	52,3	8	18,2	44	100,0
Ebellek	9	30,0	20	66,7	1	3,3	30	100,0
Toplam	26	14,9	134	77,0	14	8	174	100,0

$\chi^2=37,775$, $p=0,000$

Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu fark istatistiksel olarak da anlamlıdır. ($p<0,001$) (Tablo 4).

Tablo 5'te görüldüğü gibi yabancı dil bilme düzeyini "iyi değil" olarak niteleyen öğrencilerin toplam puan ortalaması diğer iki gruba göre daha yüksektir. Bu fark istatistiksel olarak da anlamlıdır ($p<0,05$).

Lisans bitirme tezi yapmanın gerekli olmadığını düşünen öğrencilerin toplam puan ortalaması diğer iki gruba göre daha yüksektir. Bu fark istatistiksel olarak da anlamlıdır ($p<0,05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını incelemek amacıyla yapılan istatistiksel incelemede farkın evet diyenler ile hayır diyenler arasından kaynaklandığı saptanmıştır (Tablo 6).

Tartışma

Tüm öğrencilerin anketten aldıkları puan ortalaması ($X=54,05$) yüksek olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının bölümlerine göre dağılımı incelendiğinde sırasıyla ebellek ve tıp öğrencilerinin toplam puan ortalamasının en yüksek olduğu bulgusu ise tez sürecinde ebellek ve tıp öğrencilerinin daha fazla güçlük yaşadığını düşündürebilir.

Çalışmada, özellikle tıp fakültesi öğrencilerinin hiçbirinin tez yapmayı gerekli bulmaması bulgusu oldukça dikkat çekici olup konunun nedenlerinin detaylı araştırılması gerektiğini düşündürebilir. Tablo 2'deki bulgulara dayanarak hemşirelik ve ebellek öğrencilerinin diğer iki gruba göre tez yapmanın gereğini daha iyi kavradıkları söylenebilir (Tablo 2). Ege Üniversitesi hemşirelik yüksekokulu öğrencileri ile yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre bu öğrencilerin %54'ü tez yapmanın yararlı bir deneyim olduğunu ifade ederken öğrencilerin %22'si tez yapmayı zaman kaybı olarak nitelendirmişlerdir [6]. Bulgularımızın aksine olan ve ABD'de 150 hemşirelik öğrencisi ile yapılan bir çalışmada ise öğrencilerin tümü, tez sürecinde öğrenilen deneyimlerin, kazanılan içgörünün ve öğrenmelerin gelecekteki kariyerlerine büyük katkıları olacağına inandıklarını belirtmişlerdir [7].

Tablo 3. Öğrencilerin bölümlerine göre anketin alt gruplarından aldıkları toplam puan ortalamalarının dağılımı.

Alt gruplar	Fakülte/Bölüm	Min-Max	X±SD	KW	P
1) Araştırma süreci ile ilgili yaşanan güçlükler	Tıp (n=76)	6,0-18,0	13,1±3,1	1,729	0,631
	Diş Hekimliği (n=24)	8,0-18,0	12,7±3,0		
	Hemşirelik (n=44)	8,0-17,0	12,6±2,4		
	Ebelik (n=30)	8,0-18,0	13,0±2,9		
	Toplam (n=174)	6,0-18,0	12,9±2,9		
2) Danışman veya danışmanlık süreci ile ilgili yaşanan güçlükler	Tıp (n=76)	6,0-18,0	13,5±3,6	50,886	0,000
	Diş Hekimliği (n=24)	6,0-18,0	11,9±4,5		
	Hemşirelik (n=44)	6,0-12,0	8,2±2,2		
	Ebelik (n=30)	6,0-18,0	10,9±3,4		
	Toplam (n=174)	6,0-18,0	11,5±4,0		
3) İngilizce çeviri yaparken karşılaşılan güçlükler	Tıp (n=76)	5,0-15,0	11,4±3,5	5,555	0,135
	Diş Hekimliği (n=24)	5,0-15,0	10,8±3,3		
	Hemşirelik (n=44)	5,0-15,0	11,2±3,3		
	Ebelik (n=30)	6,0-15,0	12,7±2,6		
	Toplam (n=174)	5,0-15,0	11,5±3,3		
4) Bilgisayar ve/veya internet kullanımı ile ilgili yaşanan güçlükler	Tıp (n=76)	5,0-15,0	10,5±3,1	3,165	0,367
	Diş Hekimliği (n=24)	5,0-15,0	10,1±3,3		
	Hemşirelik (n=44)	5,0-15,0	10,3±3,0		
	Ebelik (n=30)	5,0-15,0	11,4±3,0		
	Toplam (n=174)	5,0-15,0	10,5±3,1		
5) Grup çalışması ile ilgili yaşanan güçlükler	Tıp (n=76)	4,0-12,0	7,5±3,1	11,363	0,010
	Diş Hekimliği (n=24)	4,0-12,0	6,2±3,1		
	Hemşirelik (n=44)	4,0-12,0	7,6±2,8		
	Ebelik (n=30)	4,0-12,0	8,9±2,9		
	Toplam (n=174)	4,0-12,0	7,6±3,0		
Toplam Puan	Tıp (n=76)	26,0-78,0	56,1±10,9	16,829	0,001
	Diş Hekimliği (n=24)	33,0-72,0	51,7±12,4		
	Hemşirelik (n=44)	31,0-67,0	49,8±8,1		
	Ebelik (n=30)	31,0-76,0	56,9±9,6		
	Toplam (n=174)	26,0-78,0	54,0±10,6		

Tablo 4. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının dağılımı.

Cinsiyet	n	Min-max	X±SD
Kız	123	26-76	52,2±9,9
Erkek	51	28-78	58,4±11,0
Toplam	174	26-78	54,0±10,6

Tablo 5. Öğrencilerin yabancı dil bilme düzeylerine göre anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının dağılımı.

Size göre yabancı dil düzeyiniz	n	Min-max	X±SD
Çok iyi	11	34-63	45,27±8,8
Orta	89	26-78	53,94±11,5
İyi değil	74	33-73	55,48±9,0
Toplam	174	26,0-78,0	54,05±10,6

KW=8,878; p= 0,012.

Tablo 6. Öğrencilerin tez yapmayı gerekli bulma hakkındaki görüşlerine göre anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının dağılımı.

Lisans bitirme tezi yapmak gerekli mi?	n	Min-max	X±SD
Evet	26	31-66	49,65±10,0
Hayır	134	26-78	55,20±10,6
Kararsız	14	33-66	51,14±9,2
Toplam	174	26-78	54,05±10,6

KW=7,867; P=0,020.

Araştırma sürecinin kendisiyle ilgili boyutlarda güçlük yaşama sorunu en yüksek oranda tıp ve diş hekimliği fakültesi öğrencileri tarafından belirtilmiştir. Tez konusuyla ilgili Türkçe kaynakların yetersiz olması, uygun tez konusu saptayamama, anket vb gibi veri toplama aracının geliştirmesinde/ uygulamasında yaşanan güçlükler bu bulguya neden olmuş olabilir.

Çalışmada, özellikle tıp ve diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin diğer iki gruba göre daha fazla danışman veya danışmanlık süreciyle ilgili güçlük yaşamaları bulgusu elde edilmiştir. Bunun nedeni; her iki fakültede çalışan öğretim üyelerinin öğrenci eğitimindeki sorumluluklarının yanı sıra hasta muayene/televi gibi diğer sorumluluklarının da olması, tez sürecinde öğrenciye yeterli zaman ayıramama, öğrencinin öğretim üyesine ulaşmada problem yaşaması veya öğretim üyelerinin bazılarının da bu süreci gereksiz bulması olabilir. Literatüre göre bilimsel bir araştırma, olayların sistematik olarak incelenmesini kapsar ve bir sorunu ortaya çıkarmak, soruna çözüm getirmek ya da ışık tutmak için yapılır. Araştırma planlı bir çalışmayı gerektirdiği gibi aynı zamanda bilgi, beceri ve deneyim isteyen bir süreçtir. Bir araştırmada tüm aşamalar iyi düşünülüp planlanmadığı takdirde herhangi bir aşamada veya araştırmacının tümünde başarısızlığa uğramak mümkün olabilir. Böyle bir durumda harcanan emek, zaman, para boşa gidebilir [2,8]. Tez sürecinde araştırma yapan öğrencilerin yukarıda sözü edilen yeterli bilgi, deneyim ve beceriye sahip olamayacağı gerçeği dikkate alındığında, bu süreçte danışmanın ve danışmanlık hizmetlerinin çok önemli olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

İngilizce çeviri yaparken karşılaşılan güçlükler boyutunda en fazla güçlük yaşadığını belirten grup ebelik ve tıp öğrencileridir. Bu bulgu ebelik ve tıp öğrencilerin İngilizceden Türkçeye çeviri bilgi ve becerilerinin diğer iki gruba göre daha yetersiz olduğunu düşündürülebilir.

Bilindiği gibi üniversitemizde bitirme tezi bireysel olarak yürütülebildiği gibi, konunun kapsamı veya tez danışmanının uygun görmesi halinde öğrencileri bitirme tezlerini ikili veya üçlü gruplar halinde de yürütebilmektedirler. Bulgularımıza göre ebelik ve hemşirelik öğrencileri grup çalışması ile ilgili süreçte diğer öğrencilere göre daha fazla güçlük yaşamaktadır. Bunun nedeni grup arkadaşları arasındaki iletişim kopukluğu, tez çalışması için herkese uygun ortak zaman yaratmada güçlük yaşama veya bazı öğrencilerin grup çalışmasında daha düşük performans sergilemeleri bu bulguya neden olmuş olabilir. Sullivan ve Decker'e [9] göre grup çalışmasının en büyük dezavantajı bireylerin yalnızken yapacaklarından daha azını yapmaya eğilimli olmaları, her üyenin yapılacak işi diğerinden beklemesidir. Bu doğrultuda hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin bu dezavantajı daha fazla yaşadıkları söylenilebilir.

Çalışmada erkek öğrencilerin anketten aldıkları toplam puan ortalamalarının kız öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek olması bulgusu kız öğrencilerin tez yapmaya daha eğilimli olduğunu düşündürülebilir.

Beklenilebileceği gibi yabancı dil bilme düzeyini iyi değil olarak niteleyen öğrenciler tez sürecinde daha fazla güçlük yaşadıkları saptanmıştır. Bir araştırma sürecinde yabancı dil bilgisinin önemi oldukça fazladır. Tez sürecinde yabancı dilde literatür taraması yapabilmek, ilgili kaynakları okuma, yorumlama ve tezde kullanma gibi becerilerin önemli

olması yabancı dil düzeyi iyi olmayan öğrencilerin güçlük yaşamasına neden olmuş olabilir. Çalışmada Lisans bitirme tezi yapmanın gerekli olmadığını düşünen öğrencilerin tez yapma sürecinde diğer gruba göre anlamlı düzeyde daha fazla güçlük yaşadıkları saptanmıştır. Öğrencinin tezin gereksizliğini düşünmesi motivasyon azlığına, motivasyon azlığı daha fazla güçlük yaşamasına neden olmuş olabilir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %77'si, Tıp öğrencilerinin ise tamamı bitirme tezinin gerekli olmadığını belirtmiştir. Danışmanlık sürecinde en fazla tıp ve diş hekimliği öğrencileri güçlük yaşarken, ebelik öğrencilerinin daha çok grup çalışması ile ilgili alanda güçlük yaşadığı saptanmıştır. Anketten alınan toplam puan ortalamalarında ise sırasıyla ebelik ve tıp öğrencilerinin puan ortalaması en yüksek, hemşirelik öğrencilerinin en düşük olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak, bu çalışmadan edinilen verilere göre, öğrencilerin güçlük yaşadığı alanlar ve tez yapmanın öğrenciye olan katkıları, tez yapmanın gerekçeleri fakültelere özgü olarak ayrıntılı araştırılarak, özellikle fakülte/bölüm yönetimlerinin ve tez danışmanlarının bu süreçte kolaylaştırıcı roller üstlenmeleri gerektiği görülmüştür. Gerekliğinde öğrencilere tez yapmanın önemli ve yararlı olduğunun kavratılması, yabancı dil düzeyi düşük olan öğrenciler için ücretsiz kurs düzenlenmesi, öğrencilerin tez danışmanlarını ve çalışacakları anabilim dallarını seçerken olabildiğince özgür olmalarının sağlanması, tez hazırlama sürecinin ekonomik boyutlarının olması nedeniyle de özellikle ekonomik problemleri olan öğrencilerin mali olarak desteklenmesi önerilmiştir.

Kaynaklar

1. Cumhuriyet Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği. Web adresi: http://www.cumhuriyet.edu.tr/yonetmelikler_pdf/yonetmelikcumhuriyet_universitesi_onlisans_ve_lisans_egitim_ogretim_ve_sinav_yonetmeliği__09_09_2005_turk.pdf Erişim tarihi: 01.04.2009.
2. Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemi- Kavramlar, İlkeler, Teknikler. 7. basım Ankara 1995.
3. Day RA. "How To Write And Publish A Scientific Paper" Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır Ve Yayınlanır? Çeviri : G. Aşkar Altay, 4. Basım Ankara 2000.
4. Bakıoğlu A, Gürdal A. Lisansüstü tezlerde danışman ve öğrencilerin rol algıları: yönetim için göstergeler. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2001; 21: 9-18.
5. Moses İ. Supervision of higher degree students, problem areas, and possible solutions. Higher Education Research and Development 1984; 3 (2): 153-65.
6. Yavuz M, Kaymakçı Ş. E.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu lisans öğrencilerinin bitirme tezi yaparken karşılaştıkları sorunlar. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 1996; 12: 1-7.
7. Lundgren SM, Halvarsson M. Students' expectations, concerns and comprehensions when writing theses as part of their nursing education. Nurse Education Today 2008; 24.
8. Sumbüloğlu V, Sumbüloğlu K. Sağlık Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri. Hatipoğlu Yayınevi, Ankara 2004.
9. Sullivan JE, Decker PJ. Effective Leadership and Management in Nursing. 5th ed. New York: Prentice-Hall, 2001.